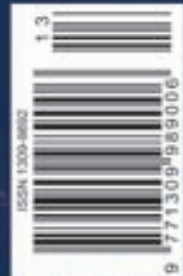

Gille 4
çıkartma

6
hediye!

TRT

Yaşındayız

Aylık Dergi Yıl:2 Sayı:13
Ekim 2011 Fiyatı: 5 TL

Çocuk

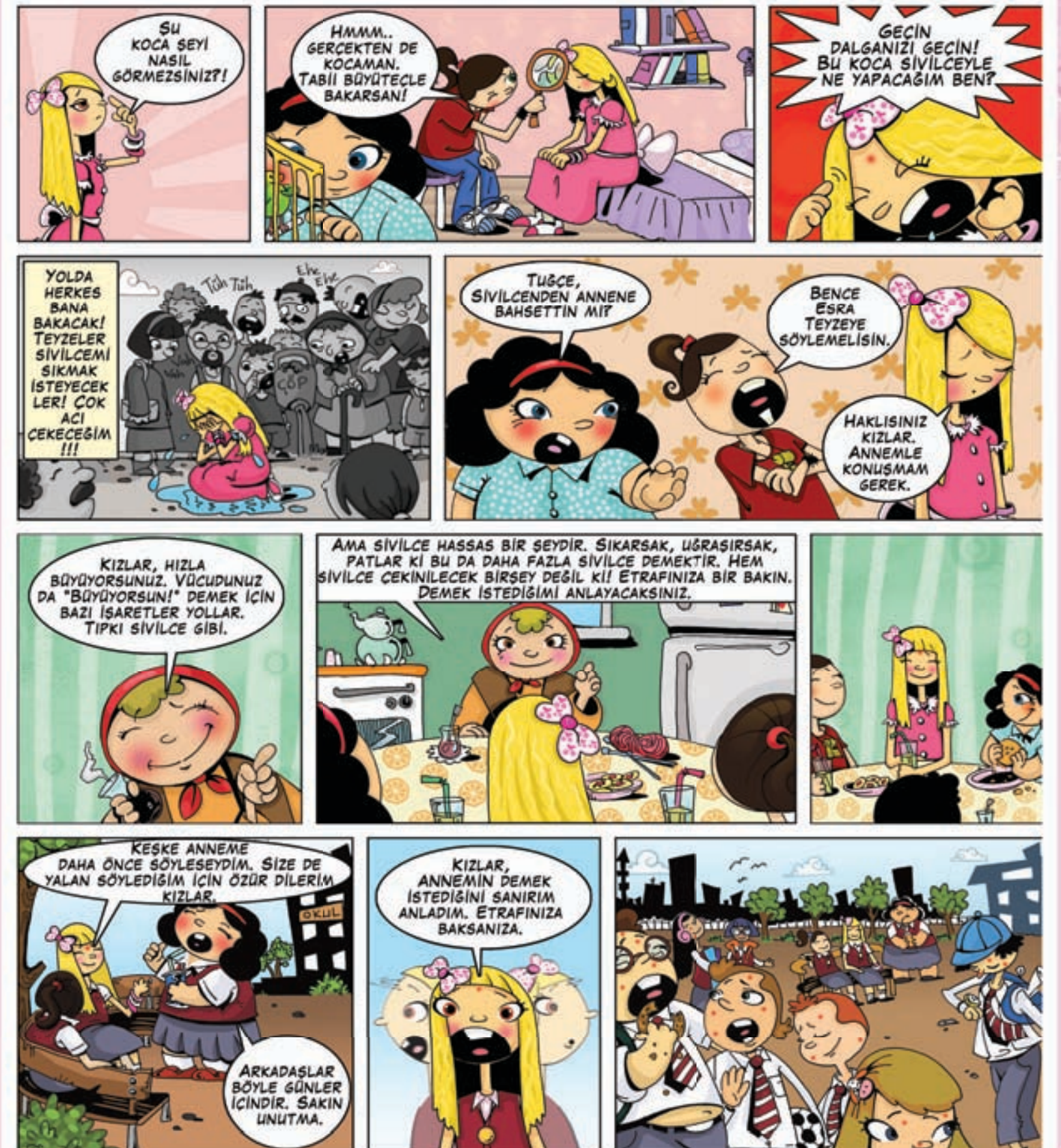
DERGİSİ

Maket
köy

3'üz-BİZ

Klavyeler ya Q ya da F harfi ile başlarlar ve harfler ona göre farklı farklı yerleştirilir. Bilgisayar klavyelerindeki harflerin dizilimlerinin neden önemli olduğunu hiç düşündünüz mü?

SİZİN KLAVYENİZ HANGİ HARFLE BAŞLIYOR?

HAYDI

KLAVYE

KULLANALIM

İşte son şampiyonlarımız

İlyas
PAMUKÇU

Zehra
TAŞKALE

DÜNYA BİRİNCİSİYİZ

Dünyada her yıl uluslararası daktilografi ve steno yarışmaları düzenlenir. Bizim öğrencilerimiz bu yarışmalarda tam 28 kez dünya şampiyonu oldular ve 14'ünde dünya rekoru kırılmış. Fransızlar bu duruma itiraz etmişler. "Türkler yarışma için özel hazırlanmış bir klavye kullanıyorlar O yüzden hep şampiyon oluyorlar." demişler. Türk heyeti de Fransızlara, "O halde siz de kendi dilinize uygun bir klavye yapın." diyerek haklı galibiyetimiz altında yatan sebebin dilimize uygun olarak hazırlanmış F klavyemiz olduğunu belirtmişler...

NEPEN F KLAVYE ?

Türkçede sessiz harfler ve sesli harfler hemen hemen eşit sayıda bulunur. F klavye bu dil kuralına uygundur. Böylece yazı yazma sıkı bir iş olmaktan çıkar. F klavye dikkati gerekli harfler üstünde tuttuğundan yazma hızını da artırır. Öğrenme güçlüğü çeken özel öğretim alan arkadaşlarımız F klavye ile yapılan eğitimlerde iki parmak kullanımında çok başarılı sonuçlar alabilirler.

BİLİMSEL KLAVYE

Yaklaşık 30.000 Türkçe sözün ölçü alındığı bir değerlendirmede a harfi 26.323, e harfi 16.308, k harfi 13.542, i harfi 13.384, m harfi 11.263, l harfi 10.496, t harfi 9-669, r harfi 8.698 kez geçmekteydi. (Bunlar Türkçede en çok kullanılan harflerdir.) Bu oran göz önünde bulundurularak söz konusu harfler, F klavyede en uygun yerlere yerleştirilmişti.

İşte F klavyeyi tasarlayan mucit İhsan YENER amca.

OKUL BİLGİSAYARLARI F KLAVYE

Fatih Projesi kapsamında 15 milyon öğrenciye dağıtılacak olan tablet bilgisayarlarda F klavye kullanılacak.

KÜÇÜK BİR PENEY: A HARFİ NEREDE?

Biz Türkçede A harfini çok sık kullanırız. Q klavyede A harfine basmak için serçe parmağımızı kullanıyoruz. Serçe parmağımız en güçsüz parmağımızdır. Yani en çok kullanılan harfi, en az kullandığımız parmağımızla yazmaya çalışıyoruz.

NEPEN Q KLAVYE DEĞİL ?

Peki, sık kullanılan Q ile başlayan klavye sistemi Türkçemize uygun mu? Küçük bir yarışma yapılmış F klavyeyi 10 parmak yazan Türklerle, Q klavyeyi 10 parmak yazan Amerikalılara aynı İngilizce metin verilmiş. İşte sonuç: Amerikalılar dakikada 32-35 kelime; Türkler 72 kelime yazmışlar. Uzmanların bu konuda vardığı sonuç daha az kullanılan F klavyenin Türkçeye çok daha uygun olduğu yönündedir.

Sözlerin tarihi, tarihin sözleri var.

Sevimli Resimli Tarih

Derleyen: Selim SENER
Çizen: Emirhan PERKER

Dilimizdeki "Ana gibi yar, Bağdat gibi diyar olmaz." sözünün aslı muhtemelen "Ane gibi yar; Bağdat gibi diyar olmaz." şeklindedir. Çünkü sözün aslındaki Ane kelimesi Bağdat yakınlarındaki sarp bir uçurumun kuşattığı dik bir geçidin adıdır. "Bağdat gibi güzel bir şehirde Ane gibi bir uçurumun ne işi var?" Bu deyim, Bağdat Osmanlılar için çok önemli olduğundan "anne kadar güzel ve özel" anlamına bürünmüştür.

Peki, " Yanlış hesap Bağdat'tan döner." sözüyle sizce Bağdat'ın hangi öneminden bahsediliyor?

ANA GIBI YAR
BAĞDAT GIBI
DIYAR OLMAZ

Ane (yarı)
Uçurumu

Bağdat eskiden çok önemli bir merkezdi. Hatta pek çok batılı seyyah Bağdat'tan çok etkilenmiş ve bu güzel diyarı bir masal şehri gibi anlatmıştır.

Osmanlılar zamanında ramazan günlerinde tebdil-i kıyafet (tanınmamak için gündelik kıyafetler giymek) ile, pek çok zengin, hiç tanımadıkları semtlerdeki bakkal, manav dükkanlarına gider, onlardan zimem defterini (veresiye defteri) çıkarmalarını isterlerdi.

Baştan, sondan ve ortadan rastgele sayfelerin toplamını yaptırıp, ödemeyi yaparken "Bu borçları silin! Allah kabul etsin!" der, kendilerini tanıtmadan çeker giderlerdi.

Borcu ödenen, borcunu ödeyenin kim olduğunu; borcu sildiren, borçtan kimi kurtardığını bilmezdi... Gizli verilen nafile sadakanın, açıktan verilen nafile sadakadan yetmiş kat daha sevap olduğunu bilen kişiler, yardımlarını mümkün olduğunca gizliden yapmaya gayret ederdi. Ecdadımız sağ eli ile verdiğini, sol elinden bile gizler, yaptıkları iyilikleri unuttur giderlerdi.

ZİMEM
(VERESİYE)
DEFTERİ

Bizim kültürümüzde zenginlik mal, mülk sahibi olmak böhürtenilecek bir özellik değildi. Zenginler, zenginliklerini paylaştıkça Allah'ın takdirini kazanmayı amaçlardı. Kendilerini sosyal adaletin sağlanması için bir aracı gibi görürlerdi.

GEZGİN

Fotoğrafları Süleyman GÜNDÜZ

SÜLEYMAN GÜNDÜZ'ün izlenimleri
SÖMÜRÜ, KURAKLIK, İSTİKRARSIZLIK ÜKESİ
SOMALİ

SÜLEYMAN GÜNDÜZ:

Diş hekimi, gezgin, Yeryüzü Doktorları sözcüsü, insani yardım konularında uzman bir gönüllü ve fotoğraf sanatçısı.

Süleyman Gündüz ve doktor arkadaşları Somali'de idi... **Afrika denildiğinde aklınıza goksollük, iç savaş ve açlık gelir. Niçin Afrika hep açlık ve savaşlarla anılır, kuraklık, açlık ve hastalıklar oraları nasıl etkilenmiş, ne tür çalışmalar yapmışlar, ülkemizde neler yapıyor, neler yapıyor?**

Biz sorduk,

Süleyman Gündüz dergimize için izlenimlerini aktardı:

Coğrafi olarak Afrika, batıların 17.yüzyıldan sonra sömürge alanı halindeydi. Yer üstü ve yer altı tüm kaynaklardan kendilerine herhangi bir bedel ödemedi sömürülmüştür.Bu sömürü, bugün de farklı uygulamalarda devam ediyor. Her türlü kaynakları ellerinden haksızca almış olan insanlara kalan miras, yoksulluk, içsavaş ve açlık olmuştur.

YİNE DE HAYATA GÜCÜMSEYEREK BAKABİLEN KITA

Afrikalı insanın hayat anlayışı kuzeyli ve batılı insanın hayat anlayışından farklıdır. Afrikalı insan elindekilerle yetinme ve yaşadığı coğrafyaya uyum sağlama anlayışına sahiptir. Onun sonsuz istekleri yok. Bu zor koşullar altında bile bile tebensüm edebilmeleri hayatla ne kadar barışık olduklarının delili. Demek ki bu Afrika'nın değişmez kaderi değildir. Afrikalı insan kendisiyle baş başa bırakılmış olsa belki batılı insanın yaşam düzeyine ulaşmayacak ama mutlu ve kimseye ihtiyaç duymadan bir hayat sürdürebilecektir.

EN ÇOK ÇOCUKLAR ETKİLENİYOR

Somali'de ve genelde Afrika'da yoksulluğun, iç savaşın ve doğal felaketlerin ilk etkilediği insanlar, çocuklar, kadınlar ve yaşlılar... Afrika'da yıllık çocuk ölüm oranları dünyadaki en yüksek oranlardır.Bu da bize gösteriyor ki Somali'de Afrika'nın kaynaklarının sömürülmesi direk çocukları etkiliyor. Öyle ki Afrika kıtasında her 1000 çocuktan, 150'si, Somali ülkesinde ise her 1000 çocuktan 300'ü açlıktan ve hastalıklardan ölüyor. Afrika boynuzu denilen Somali, Etiyopya, Eritre, Cubudi ve Kenya bu yıl yağmur yağmamasından dolayı kuraklıktan etkilenen ülkeler olmuştur. Kuraklık ve iç istikrarsızlık sonucu oluşan bu felaket 12,4 milyon insanı etkilemektedir. Somali'de günlük 3500 insan açlık ve susuzluk sınırındadır.

Bir kızıldirli atasözü vardır,
"Bu dünyayı atalarımızdan miras değil, çocuklarımızdan ödünç aldık." Borçlu olduğumuz çocuklara karşı sorumluluğumuz yerine getirmeliyiz.

NELER YAPILDI?

Ülkemizden ve dünyanın bir kısım ülkelerinden bölgeye yardım ulaştırmadan önce 1 haftada 59.000 çocuk ölmekteydi. Somali'de mütecilerin yaşadığı kamplara yaptığımız ziyarette felaketin boyutlarını bizzat gözlemledik. Bizler doktor olarak kamplardaki çocukların büyük bir kısmında açlık ve susuzluk sonucu oluşan (malnutrisyon) hastalıklar tespit ettik ve kurduğumuz hastane ile tedavilere başladık. Ayrıca hem Somali'de hem de Kop bölgesinde tespit ettığımız gıda, giyecek, temizlik, barınma ve eğitim ihtiyaçları o kadar fazlaydı gelen yardımlar birkaç günü karşılayacak kadardı. Çok daha fazla yardım ve hizmet götürmek gerekiyor.

UZAKTAKİ KARDEŞLERİMİZİ Hiç UNUTMAYALIM

Yeni bir öğretim yılına başladık. Okula yeni başlamak, yeni bir sınıfa girmek elbette heyecan vericidir. Ama unutmamalıyız ki Somali'de ve Afrika'nın birçok bölgesinde bu heyecanı yaşamayan çocuklar var. Yardım kampanyalarında çocuklarımızın gayretleri bütün dünyayı etkiledi. En önemli yardım kuşkusuz çocukların yaptığıdır. Çünkü o yardım, hiçbir çıkar ilişkisine dayanmıyor. Bu ülkenin çocukları büyük bir milletin nesli olduklarını gösterdiler. Somali'deki bu insanlık trajedisine kayıtsız kalmadılar. Şimdi de okul sıralarına oturdukları zaman Somalili kardeşlerinin eğitimi için ne yapabileceklerini düşüneneceklerinden eminiz. Bizler başkalarına yardım ettığımız ölçüde huzurlu bir hayat sürdüreceğimiz inanan bir toplumuz.

Çakır yiğido karakız cano atılgan yıldız dozer

SADIK POSTUMUZ KANGALLAR

Anadolu'da koyun sürülerini koruyan kangallarla çok eski dostuz. Türkler 1000 sene önce Orta Asya'yı kuraklık nedeni ile terk edip Anadolu'ya göçerlerken yanlarında sadık, güvenilir, cesur ve zeki kangal köpeğini de getirdiler.

ÇOK ZEKİDİRLER

Kangal köpekleri hem gücü hem de zekası ile dıştan gelebilecek tehlikelere karşı koyabilirler. Hatta kötü niyetli insanları hemen anlarlar. Hırsızlık edecek kişilere karşı sert davranırlar.

SPOR YAPARLAR

Kangallar her gün uzun yürüyüşler veya ciddi koşularla formlarını korurlar.

HAREKET ETMEYENE SALDIRMAZLAR

Yabancı bir kişi hareketsiz durur veya bulunduğu yere oturursa kangal bu davranışı teslimiyet olarak algılar ve sahibi gelene kadar yabancıyı hareketsiz tutmak için etrafında dolaşır.

SAHİPLERİ KANGALLARINI ÇOK SEVERLER

Anadolu'da sürü sahipleri kangal köpeklerinin kurt yıkması (kurt öldürmesi) ile övünür ve köpeklerini ona göre değerlendirirler. Sahibinin ne zaman kızabileceğini ne zaman sevdiğini anlayacak içgüdüye sahiptir.

Kangallar kanun ile koruma altına alınmıştır. Bir kangala izinsiz sahip olamazsınız.

YERİNE GÖRE UYSALDIRLAR

Savunmasız kişilere özellikle kadın ve çocuklara karşı uysal ve yumuşak davranırlar. İnsanlara ve çevreye alışması çok küçükken başlar. Henüz gözü açılmamış eniklerin (yavruların) her gün itina ile sevilip okşanması ileriki yaşlarda insanlarla daha iyi ilişki kurmalarına yardımcı olur.

ÇOCUKLARLA OYNARLAR

Çocuklarla oynarlar ama oyun uzayınca ciddiyetlerine bürünüp oyunu yarıda keserler.

Himm, bir kurt kokusu alıyorum sanki!

YÜKSEK YERLERDE ÇOK KARİZMATİK DURURLAR

Koyun sürüsü belirli bir yerde otlamaya başladığında çobanlar kaval çalıp şekerleme yaptıklarında yüksekçe bir yerde rüzgarın estiği yöne doğru yatarlar. Ama tehlike hissettiklerinde hemen yerlerinden fırlarlar ve pür dikkat kesilirler.

KULAKLARI KESİLİR, BOYUNLARINA TASMA TAKILIR

En zayıf yerleri kulakları ve boynudur. Kurtlar bunu bildiği için kangalın kulağına ve boynuna saldırırlar. Sahipleri bu yüzden küçükken kulaklarını keser ve boynunu kaptırmasın diye sivri demirden yapılmış özel tahta tasmalar takarlar ki kurtlara yenilmesinler.

ÇOK CESURDURLAR

Koyun sürülerine saldıran kurtlara karşı çok cesurdurlar. Kangal köpeklerinin en önemli özelliklerinden birisi kurt boğmasıdır. Gerekirse aylara bile saldırarak cesarete ve güce sahiptirler.

Eyvah! Kangal beni farketti, yine aç kaldım!

AZ YERLER

Yetişkin bir kangal günde bir öğün yiyerek beslenebilir. İri olmalarına karşın tüketimleri o kadar fazla değildir. Et yemeyi, kemik sıyırmayı severler. Ama kaynamış kemik suyunun içine ekme doğranmışsa çorba gibi içerler.

- Yaşam Süresi: 10 -15 yıl
- Ağırlık: 40-70 kg
- Boy: 70-80cm

İh! Görmeyeli ne kadar büyümüşsün Çomar.

KULE GAM BAZI

Ragıp BULIÇ

Merhaba yerdekiler!
Sesim geliyor mu?
Atarım ipimi, kule kule
gezerim.

Ohoo!
Arkadaşlar,
Hangi birinden
başlasam;
kuleler,
camiler...

Saymakla
bitmez. Ama
esas konumuz
Kız kulesi. Haydi onu
biraz tanıyalım.

Yapıldığında
"Vus" adı verilen
Kız kulesi, M.ö. 341 yılında
inşa edilmiş. Bir zamanlar
savunma kulesi ve gemilere
yol göstermek için fener
kulesi olarak da
kullanılmış.

Günümüzde ise
içinde restoranı bile
bulunan, adeta İstanbul'un
simgesi haline gelmiş,
dünyanın en eski
kulelerindedir.

HAYDARPAŞA GARI

Çocuklar sormayın;
hani geçen sayı Hezarfen'e özenip Galata'dan
kanatla yola çıkmıştım ya, birden fırtına
çıkmasın mı? Bu kanatlarla bir uçurtma gibi
havalandım. Eh, madem hazır kuş olduk, dünyadaki
başka kulelere de bir göz atalım derim. Unutmadan,
hani size geçen sayıda bahsettiğim yer vardı ya,
bakın işte onlar da aşağıda. Tarihi yanmada
ve sembolleril..

Sarayburnu'nda
çok rüzgar vardı,
bazı bilgiler
havaya uçtu.
Bakalım
bulabilecek misiniz?

Dünyanın en önemli, saraylarından
Biri olan Topkapı Sarayıdır. Saray, ... yılında
..... tarafından yapılmıştır.
Sarayın içindeki odalarda, Osmanlı ve İslam
dünyasına ait çok sayıda eser sergilenmekte.
Az ilerisinde ise Ayasofya Müzesi bulunuyor.
..... yılında, ... tarafından kilise
olarak yapılmış, Fatih Sultan Mehmed'in
İstanbul'u fethinden sonra yıkılmayıp camiye
dönüştürülmüş, yakın dönemde de müze yapılmış.
Onun biraz üstünde kalan da Sultanahmet Camii.
Cami ..... yılında ..... Ahmed tarafından
yapılmıştır.

ÜSTÜMÜZDEKİ BALON BIRAZ FAZLA BÜYÜDÜ,
ALTINDA KALMADAN KİTYA ÇIKSAK MI, NE DERSİN NALAN?

Bu vapurla
beş dakikada
Beşiktaş!..

Bu
vapurla da
Üç yüz saniyede
Üsküdar!

Başaracağım.
Bir gün mutlaka
kuş konmaz
denen caminin
üstüne konacağım

Boğaza dikilmiş bir biblo gibi duran
bu güzel esere bakmak büyük keyif arkadaşlar.
İstanbul kadar eski olan kule de eski Yunanlılar
Romalılar, Bizanslılar ve Osmanlılar yaşadı. Tarihte
pek çok amaçla kullanıldı. Düşmanları gözleme kulesi,
boğaza giren gemileri kontrol eden gümrük yeri, gemiler
için gece yol gösteren bir fener oldu. Osmanlılar ise
Kulede farklı etkinlikler yaptılar, Mehter müzikleri
çaldılar. Defalarca yandı, yıkıldı ama hep
yeniden ve daha güzel yapıldı.

Sayın konuklarımız,
boğaz turumuzun günlünüzce
geçmesini dilerim.
Karşıma çıkan ilk yapının adı
her ne kadar **Kız Kulesi** olsa da
erkeklerle de açık olduğunu
bilmenizi isterim. Sağımızda
kalan görkemli yapı ise...

Fotoğrafçılar Kız Kulesini fotoğraflamayı çok severler.
Bir bankta oturup ona baktığımızda içimizde çok güzel
duygular oluşur. Zaten pek çok şirde, filmde bu güzelliği
paylaşmıştır. Kız Kulesinin korunmasıyla ilgili pek çok
efsaneler vardır. Ama benim artık başka kulelere
gitmem lazım. Bu efsaneleri kendiniz öğrenerseniz çok
sevinirim.

Çocuklar, Keops piramitinin içinde Gökyüzü Taşının bulunduğu gizli odayı ararken ilginç bir şekilde kaybolup tekrar başa dönmüşlerdir. O sırada Mısır'ın Kahire şehrinin semaları karamaya başlamıştır. Gökyüzü Taşı yerine konulmazsa ilçe karamlık çökünce...

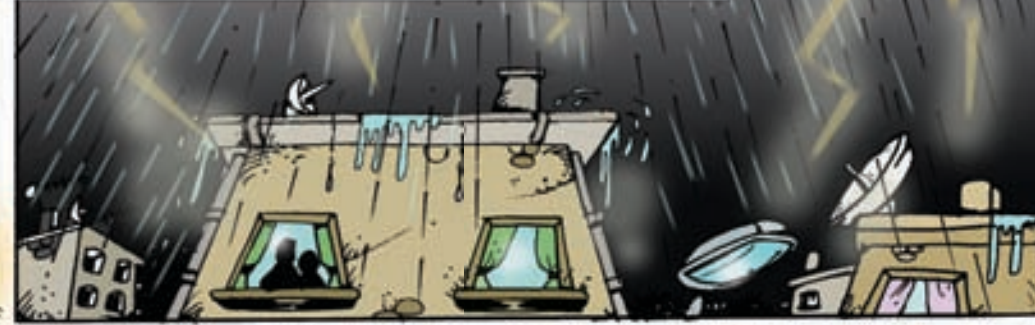
Gökyüzü Taşı henüz yerine yerleştirilmediği için, Kahire'de kargaşa hakimdir.

Gökyüzü Taşı yanıp sönmekte, yerine konulmayı beklemektedir.

O sırada İstanbul'da fırtına ve şiddetli yağmur şiddetini artırmaktadır. Mehmet Usta ve Murat yaşananlardan tedirginlik duymaktadırlar.

İşte, gördünüz, tılsım ortadan kalkıyor. Artık hepiniz güvendesiniz.

Heey!

Yaşasın!

Kral, rahipleri yanına çağır.

Söyleyin bakalım, Göküzü Taşı'nı kim yerine koydu?

Bilmiyoruz efendim. Biz halka açıklama yapıyorduk, birden her şey eski haline dönmeye başladı. Hemen gizli odaya girdik ve gördük ki taş yerine yerleştirilmiş. Ama odada kimse yoktu.

Bunu hemen öğrenin ve o kişiyi ya da kişileri bulup bana getirin. Onları ödüllendireceğim.

Peki.

Bu sırada Ayşe ve Ömer piramitten çıkmış hızla koşmaktadırlar. Çünkü arkalarında Azukar'ın görevlendirdiği Mısır askeri kılına girmiş, iri kıyım iki adam vardır.

Koş Ömer, daha hızlı koş! Hemen kitabın içine girebileceğimiz uygun bir yer bulalım.

Abla bak, bizi buraya getiren kayıkçı. Bence kayığa binelim ve nehrin karşı tarafına geçelim.

Haklısın.

Hele şükür! Görevimizi tamamladık. Hadi gidelim buradan.

İstanbul'da.

Aferin çocuklara, bu görevlerini de başlarıyla tamamladılar.

Evet ustacığım, bu ço...Hi! Ne oluyor?

Ne o, korktun mu Murat abi?

Aaa siz miydiniz? Nerede kaldınız bakayım? Meraktan çatladık.

He ha! Hem geç oldu, hem güç oldu. Ama yine de dönmeyi başardık.

Ertesi gün.

Off, bu maceramız da bayağı yorucu geçti değil mi Ömer?

Evet, ama çok zevkliydi.

Zevkliydi ama tehlikelerle doluydu. Düşünüyorum da ya o taşı yerine koyamasaydık?

Aniden...

Sakin arkanıza bakmayın ve yürümeye devam edin.

Kaçmaya kalkarsanız çok sevgili amcanızın ve Murat ağabeyinizin hayatları tehlikeye girer.

ALTI HİKÂYE ÜSTÜ HİKÂYE

Yazan: Burhan EREN
Çizen: Derya IŞIK ÖZBAY

Adam, bir sabah uyandı ve elini yüzünü yıkamak için lavaboya gitti. Yüzünü yıkadıktan sonra her zamanki gibi aynaya baktı. Ama aynada hiç bir şey göremedi. Hâlâ uyanamadığını sanıp yüzünü tekrar yıkadı ve aynaya tekrar baktı. Ama değişen bir şey olmadı; aynada kendini yine göremedi. Duvarda gerçekten ayna olup olmadığını kontrol etti hemen. **Evet, ayna vardı; içerde ne var ne yok, her şeyi gösteriyor ama kendisini göstermiyordu.**

Korku ve telaşla çıktı lavabodan. Doğruca yatak odasındaki boy aynasının karşısına geçti ve aynada kendisine baktı. Buradaki aynada da yoktu. Aynadan uzaklaştı, elini kaldırdı, sağa sola hareket etti, seslendi. Ama aynada hiçbir şey değişmedi. Yatağı, yatağının başucundaki komodin, duvardaki askı, askıdaki kıyafetleri...

Odada daha ne varsa hepsi aynada görünüyor ama kendisi görünmüyordu. Dehşete düşmüş, gözleri fal taşı gibi açılmıştı. Çaresiz,

yatağının bir köşesine ilişip düşünmeye başladı. **"Yoksa ben yok muyum?" dedi kendi kendine.** Bu düşünce, onu daha da korkuttu.

Toparlanıp giyindi ve sokağa attı kendini.

Var olup olmadığını test etmek için, sokakta karşılaştığı ilk kişiye yaklaştı ve "Hanımefendi, beni görüyor musunuz?" diye sordu. Yaşlı kadın, adama tuhaf tuhaf baktı ve "Görüyorum, ne var?" dedi. **"Yaşasın, varım, ben gerçekten varım!" diye bağırıldı adam.** Yaşlı kadın ters ters baktı, "Bütün deliller de beni buluyor." diye söylenip uzaklaştı adamın yanından. Adam var olduğuna öyle memnun oldu ki kadının kendisini terslemesine hiç kızmadı. Sevinçten, belki yaşlı kadının ne dediğini duymadı bile...

***

"Güzel bir hikâyeymiş." dedi çocuk, başucunda duran babasına merakla bakarak. "Sonra ne olmuş aynada kendini göremeyen adama?" "Hikâyenin kalan kısmını yarın anlatırım." dedi babası. "İyi ama meraktan uyuyamam ben, n'olur şimdi anlat." diye üsteledi çocuk. Babası, "Yarın erken kalkacağız, şimdi uyumana bak." dedi

ve çocuğun yanağına bir öpücük kondurup çıktı odadan.

***

Adam, televizyonda izlediği filmdeki daha ilk dakikalarında sıkılmıştı. Filmde, bir baba ile bir çocuğun hikâyesi hiç de komik gelmemişti ona. **Çünkü adam komik bir film izlemek ve gülmek istiyordu o akşam.** Evet, doğrusunu söylemek gerekirse, babanın anlattığı hikâye ilgisini çekmişti. Fakat filmin kalan kısmında, babanın, aynada kendini göremeyen adamın hikâyesinin kalan kısmını anlatıp anlatmayacağı belli değildi. Çocuğu gerçekten erken mi uyutmak istiyordu yoksa uydurduğu hikâyede tikanıp kalmıştı da çocuğu kandırıyor muydu? Adam ikinci ihtimale inandı. Televizyonu kapatıp yerinden doğruldu...

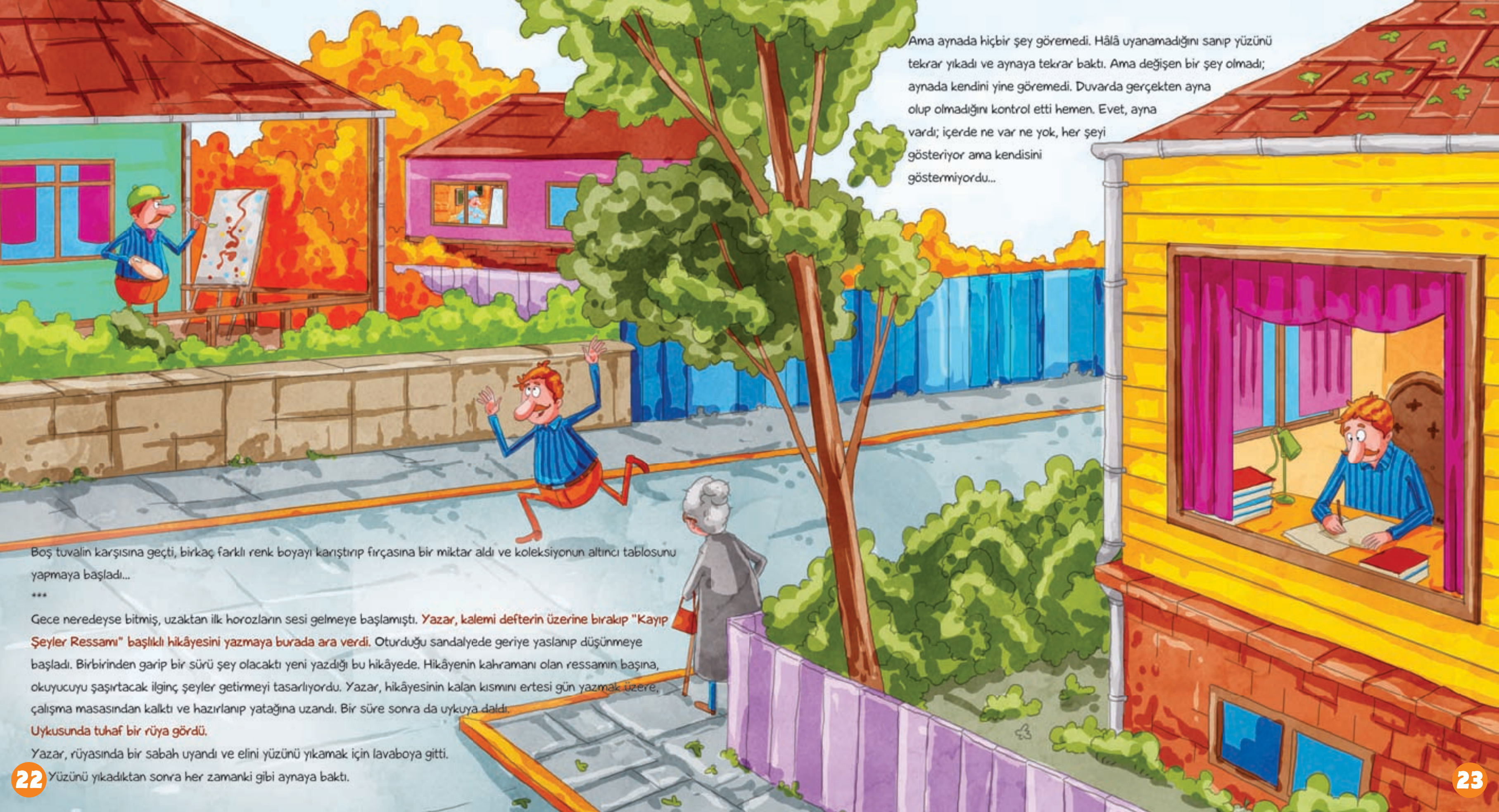
***

Okuduğu hikâye kitabı tam burada bitiyordu. **Daha doğrusu hikâye tam burada yarım kalıyordu.** Çünkü ilk iki sayfası dolu olan kitabın kalan sayfaları bomboştur. Hikâyeyi özenle tekrar okudu ressam. Sonra kimi satırların altını çizerek, kimi satırların kenarlarına notlar alarak hikâyeyi bir kez daha okudu. Bu sefer işi, biraz daha zordu. Birbirinin içine geçmiş, üç hikâye vardı ve üçü de yarım kalmıştı. Hadi, ilk iki hikâyeyi yazarı yarım bırakmıştı, ama üçüncü hikâye, matbaa hatasıyla gerçekten kayıptı. **Şimdi, 'kayıp şeyler ressamı' olarak ona düşen görev, kitabın kayıp kısmını çizerek tamamlamaktı.**

Evet, 'kayıp şeyler ressamı' diye biliniyordu ressam. Çünkü birkaç yıldır, yaşadığı şehirde kaybolan şeylerin resimlerini çiziyordu. Böylece, hem kaybolan şeyleri bir biçimde bulmuş oluyor hem de ilginç bir koleksiyon hazırlıyordu. Bugüne kadar beş tablo yapmıştı. Resmini çizdiği şeyler değişti; soyut şeyler de vardı aralarında, somut şeyler de... Neşesini kaybetmiş bir adamın neşesini, savaşta bir kolunu kaybetmiş bir adamın kolunu, ayakkabısının tekini kaybetmiş küçük bir kızın ayakkabısını, yolunu kaybetmiş bir leyleğin göç yolunu, ömrünün yarısını tutsak olarak geçirmiş bir adamın hapiste kaybolan yıllarını... Koleksiyonunu tamamlayıp sergilediğinde, sergisini ziyaret eden sanatseverler kuşkusuz çok şaşırarak, resim eleştirmenleri kendisinden ve koleksiyonundan övgüyle söz edeceklerdi. İşinin bu kez gerçekten zor olduğunu düşündü ressam. **İlk kez bir hikâyenin kayıp kısmını çizecek, hikâyeyi tamamlayacaktı.**

Ama aynada hiçbir şey göremedi. Hâlâ uyanamadığını sanıp yüzünü tekrar yıkadı ve aynaya tekrar baktı. Ama değişen bir şey olmadı; aynada kendini yine göremedi. Duvarda gerçekten ayna olup olmadığını kontrol etti hemen. Evet, ayna vardı; içerde ne var ne yok, her şeyi gösteriyor ama kendisini göstermiyordu...

Boş tuvalin karşısına geçti, birkaç farklı renk boyayı karıştırıp fırçasına bir miktar aldı ve koleksiyonun altıncı tablosunu yapmaya başladı...

...

Gece neredeyse bitmiş, uzaktan ilk horozların sesi gelmeye başlamıştı. **Yazar, kalem defterin üzerine bırakıp "Kayıp Şeyler Ressamı" başlıklı hikâyesini yazmaya burada ara verdi.** Oturduğu sandalyede geriye yaslanıp düşünmeye başladı. Birbirinden garip bir sürü şey olacaktı yeni yazdığı bu hikâyede. Hikâyenin kahramanı olan ressamın başına, okuyucuyu şaşırtacak ilginç şeyler getirmeyi tasarlıyordu. Yazar, hikâyesinin kalan kısmını ertesi gün yazmak üzere, çalışma masasından kalktı ve hazırlanıp yatağına uzandı. Bir süre sonra da uykuya daldı.

Uykusunda tuhaf bir rüya gördü.

Yazar, rüyasında bir sabah uyanı ve elini yüzünü yıkamak için lavaboya gitti.

22 Yüzünü yıkadıktan sonra her zamanki gibi aynaya baktı.

GEÇMİŞ ZAMAN İÇİNDE

Ülkemizin ilk atom fiziği mühendisi ve Üsküdarlı bir gönül adamı. Saygı ve muhabbetle anıyoruz...

Ahmed Yüksel Özener

BU DÜKKÂNDAN FAYDASIZ HIÇ BİR ŞEY YOK

Kutu Kutu İçinde, Kutular Dükkan İçinde

Türlü türlü şifalı bitkiler, boyalar, baharatlar, gül suyu ve sirke şişeleri, şimşir kaşıklar, çengelli iğneler, çuvaldızlar ve çamaşır lastikleri, sapan lastikleri, topaçlar, rengarenk renkli kutular, açılır kapanır tahta metreler, duvar ustası şakülleri, erkek ve kız bebekler için sübekler, jiletler, tıraş makineleri, nazar boncukları, diş macunları, maşallah yazılı sünnet nazarlıkları, firdöndüler, ayakkabı çekekçileri, gaz lambaları, fitilleri, Hint yağı sabunları, çamaşır ipleri, köpek tasmaları, koyun kuzu çingirakları, haşarat ilaçları, itriyatlar, tesbihler, takkeler, cenaze kefen bezleri ve daha bir sürü akla gelmedik şeyler satılırdı.

Benim Güzel Semçim

Yarım asır öncesinin Üsküdar'ı gürültüsüz, âsude* bir belde* idi. Nüfusu ancak kırk bin kişi civarıydı. Sabahları hemen her mahallede önce bülbüller şakır, akabinde de horozlar öterdi.

Çok Güzel İnsanlar Tanıdım

Bu dükkâna gelenler yalnızca müşteriler değildi. Dükkân zamanın bazı meşhur sanatkarlarının, ariflerinin*, sırlı sofilerinin* ve meşayihinin* sohbet ve muhabbet üzere sürekli uğradıkları bir yerdi. Adeta akademi gibi bir şeydi. Bilhassa cumartesi günleri öğleden sonra bu birkaç metrekairelik yere 7-8 kişinin toplanıp sohbet ettiği olurdu. Bu dükkân nice manevi sohbetlerin, nice dostlukların, nice hayırların, nice himmetlerin* sebebi ve mihverî*, benim de manevi eğitimimin ve kültürümün en mühim kaynaklarından biri olmuştur.

DÜKKÂN SÖZLÜĞÜ

Attâr: Şifalı bitkiler satılan yer. **Meczup:** Biraz deli, biraz veli. **Müdevim:** Bir yere devamlı olarak gidip gelen kimse. **İtriyat:** Güzel kokular. **Arif:** Bir şeyi fazlaca düşünmeden hemen anlayan olgun kişi. **Sofi:** Derviş gibi alçak gönüllü. **Meşayih:** İnsanları manevi olarak eğitebilen olgun insanlar. **Himmet:** Maddî - manevi yardımlar. **Mihver:** Merkez, önemli yer. **Âsude:** Rahat, sakin, huzurlu. **Belde:** Yer.

Hezarfen Necmeddin
Okuy Hoca

ÜSKÜDAR'DA
BİR
ATTÂR DÜKKÂNI

Keyzen
Miyazi Sayın
Ağabey

Meczup
Mortucu
Sali

Ebruzen
Mustafa
Düzgünhan

Üç yaşımdan itibaren tam 53 sene bu "Attâr Dükkânının" müdevimi oldum. Dükkânın sahibi Saim Efendi amca ile babam çok iyi dosttu.

Besmeleyle tezgâh açıp ebru yapan kişiyiz. Firça ile su üstünde hüner satan kişiyiz. Üstadımız Özbek şeyhi, hem Necmeddin Hoca'dır. Büyüklere boyun kesip, aska tapan kişiyiz.

Film Gibi İzledim

Saim Efendi'nin dükkânı, cephesi 3 metreyi bulmayan iki katlı kagir bir yapıydı; derinliği de herhalde 5-6 metre vardı. Buraya girenler, sıralarını camekanlı bir tezgâhin önünde beklerlerdi. Ben burada olup bitenleri tezgâhtan izlerdim.

RAHATLIK

Sen büyüdüğün vakit çocuğum,
Yine uykular havuzda dibe gidecek.
Havuzlarda kaybolan uykular gibi,
Yine çocuklar mektebe gidecek.

Sen büyüdüğün vakit çocuğum,
Yine göklerden mavi gölgeler inecek yere.
Toprağı nurlandıran mavi gölgeler gibi,
Yine çocuklar gülümseyecek, askerlere.

Sen büyüdüğün vakit çocuğum,
Yine meltemler geçecek denizlerden.
Denizlerden geçen meltemler gibi,
Yine çocuklar olacak, rahatlık veren.

ÇOCUK KUŞ

Bir kuştı, allı allı bir kuş.
Her tüyüne bir çiçek bağladılar, uçmadı o.
Bir kuştı, mavili mavili bir kuş.
Her tüyüne bir boncuk bağladılar uçmadı o.
Bir kuştı, yeşilli yeşilli bir kuş.
Her tüyüne bir çocuk kordelası bağladılar. Uçtu o.

Sen büyüdüğün vakit çocuğum,
Yine çiçekler açacak dallarda.
Dallarda açan çiçekler gibi,
Yine çocuklar uyuyacak masalarda.

Geceleri
başka bir yaşamın beni
çağırdığını duyarak
uyanıyorum. Bu başka
yaşam şiirdir.

ESERLERİ

Kitapları: Havaya Çizilen Dünya (1935), Çocuk ve Allah (1940), Daha (1943), Çakır'ın Destanı (1945), Toprak Ana (1950), Aç Yazı (1951), Âsû (1955), Türk Olmak (1963),
Gezi: Mevlânâ'da Olmak (1958),
Haydi (1968), Horoz (1977), Nötron Bombası (1981), Uzaklara Giyinmek (1990), Dildeki Bilgisayar (1992).

HAYATI

1914'te İstanbul'da doğdu. Çocukluğu Konya'da geçti. Adana ve Tarsus ortaokullarında öğrenim gördükten sonra İstanbul'a geldi. Kuleliye yazıldı. 1933'te Harp Okulunu bitirerek orduya katıldı. 1950 yılına askerlikten ayrıldı. Çeşitli devlet kuruluşlarında çalıştı. Daha 13 yaşındayken bir gazetenin öykü yarışmasını kazanan Dağlarca, sonradan şiire döndü ve 1933'te "Yavaşlayan Ömür" adlı şiiri "İstanbul Dergisi"nde yayımlanınca yazın alanına girdi. Şiirleri Fransızca, İngilizce, Almanca ve başka birçok dile çevrilmiştir. Kendi dünyasında yaşayan, az konuşan, kalabalıklardan uzak duran Dağlarca, çocuklar için yüzlerce şiir yazdı. 15 Ekim 2008'de aramızdan ayrıldı.

